

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI - PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manu discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-tertio mensis
Novembris, anno Domini M. DCC. LII.

M. LUDOVICO - PETRO - FELICE - RENATO
LE THIEULLIER, Regis Consiliario & in majori Con-
silio Medico ordinario, Doctore Medico, Præside.

An Nutritio Secretionum opus?

I.

N A S C I, vivere, mori, lex una, fatum idem. Qui vitæ principium idem & mortis rudimentum, motus. Eo prima evolvuntur Embryonis efformandi fundamenta; præparantur applicanda crescentis elementa; attrita etiam eodem exhalant partium moleculæ; reparantur dein & ipso. Sic vita, consumptio. sanitas, morbus, causæ similis effectus impares. Ut autem diù corpus subsistat opus est ut tantum & tale in humoribus solidisque perpetuò restitatur, (a) quantum & quale per motus varios fuit perditum. Illud verò nutritione peragitur, quam continuatam merito dixeris generationem; (b) iis etenim nutriuntur, & augentur, quibus constant corpora, particulis. Et ait Galenus, *unumquodque eâ ipsâ substantiâ, quâ primum genitum est, aliâ etiam perpetuo consuevit.* Nutritionem quidem inter perfectas nullo modo reposueris æconomia functiones, priorum quippe requirit perfectissimam functionem. Amissi etenim humores quoad materiam, ex cibo, potu, aëre reficiuntur; quoad verò dotes re-

(a) Boerhaav.
inst. de Nutrit.
n. 43.
(b) G. de
Berger, de
nat. hum. de
nutrit.

A

(c) Santorinus de nutrit. Animal. n. 7.

quisitas; non nisi antecedente, digestionis, *κυλοποιήσις*, & multiplicis secretionum ordinis operatione, refarciuntur. Ex his consecuta venit partium *σφαίραις*; quæ simplex nequaquam, (c) earum enim non una crasis: imò singularum specificæ, seu propriæ affectiones. Quapropter nec eadem nutritio unicuique valet sufficere. Quamvis igitur fons sit unus qui diversas, pro diversâ deperditorum indole, suppeditet materias, requiritur ut varia sint, quæ varium fecernant & applicent genus nutrimenti, co-latoria: quibus genuinum cuique pabulum tribuatur, par deperditis concedatur exhaustæ parti resectio, hujus materies proxima serum blandum, tenax, plasticum, subtilissimum, substantiæ corporis analogum. Cui præparando, juvantibus liquorum in capillaribus morâ, cordis contractione, arteriarum elatere, reciproco thoracis motu, partium denique tono, inservire videntur omnes, quæ peraguntur in humano corpore secretiones. Nam eas inter, aliæ quidquid alimentorum conversionem adjuvare valet, subministrant fideliter: aliæ præparatam alibilis succi materiem prudenter segregant, ipsiusque vehiculum; dùm plures noxium omne vel superfluum, felici potentiarum concursu, foras satagunt eliminare.

I I.

CORPUS humanum mirabili artificio constructum, in minimo sui puncto, diversæ diametri vas esse constat; adeo ut congeries quædam aggregatarum arteriarum, & ex iis egredientium venarum, pororum, ac ductuum, in variam figuram, breviusque spatium ordine stupendo coactorum, ipsum esse videatur. Per-lambentibus hoc fluidis, naturâ crassitie, motu dissimilibus irroratur perpetuò. Hinc secretionum causâ, materies. Organum autem secretorium illud dixeris, quod dispositione mechanicâ commixtas in alveo communi liquidorum moleculas, plures sæpius inde colligendas disgregat; undè novus exurgit humor, à fonte è quo eductus fuit crasi maxime distinguendus, peculiari huic officio dicatas unicè glandulas asseruit Peyerus. Plures & aliæ de illarum usu & fabrica floruerunt sententiæ. Malpighius glandulam tanquam folliculum arteriam inter & venam medium intuetur, cui tertius alter inhæret ductus, secretorium vocat, proprium parti liquorem à sanguine amandaturus. Ruischius verò subtili suâ injectionum arte, ad illarum examen accinctus, unicam eas vasorum aggeriem haberi posse contendit. Uterior & Malpighio ascripta elucet opinio, infundibulum, seu incerniculum glandulis concedit, membranæ expansione efformatum: cujus in superficie, plurima repunt plexu mirabili, tum sanguinea tum lymphatica ordinis diversi vasa. Alia massam humorum deferunt ad organum, & sunt arteriosa: alia peculiarem excipiunt, & secretoria: residuum alia tandem circulationi restitunt, & venosa sunt generis cujuscumque vascula. At inde necessarium ne putes ad secretionem quamlibet incerniculum, imò glandulam? Non æqualis ubique hujusce apparatus utilitas; ut patet ex corticali cerebri substantiâ & hepatis, in quibus factâ diligentiori *exquisitione*; nihil aliud præter vasa, quod glandularum, vel acinorum mereatur nomen, reperias, (d) Non igitur diversâ secretionum ratio, à fluidi fecernendi relatione ad figuram fecernentium vasorum, neque à fermentis, neque ab analogiâ desumenda; at potiùs à variâ diametrorum capacitata, & fluidi crassitie expromatur.

(d) Berget, de secretion. in genere.

I I I.

VARIÆ si spectentur, quas successivè subeunt alimenta, mutationes, antequam indolem parti cuilibet perfectè analogam redoleant, *intercedentibus* tantùm eas *segregationibus* absolvi (e) patebit invictissimè. Hinc à providâ naturæ sedulitate, pro diversitate humorum, variè structorum vasorum distinctio. Hinc & aptissima organorum appositio, quæ primis nutrimenti subactionibus, *διακρίσει* perpetuâ, in desinenter incumbunt. Namque primò gurgite multiplici, ex arterioso sanguine saliva erumpens, sale suo nitro salino (f) esculentorum partes potenter penetrando, pri-

(e) Barthol. Castell. Lexic. Medic. nutrit. dese.

(f) Berget. Bagliv. de saliva natu. & usu.

mam ipsis impertit animalis naturæ diathesim. Liquor dein hæce pinguior & lentior ab arteriâ œsophageâ paratus, assidue stillans, ulterius miscetur iis, paratiorem efficit deglutendiam. Nunc verò excepta in cavo ventriculi ingesta, secundo membranæ criptulis plenæ spumosoque laticè diluta, fermentationem quamdam concipiunt, meatibus & fluidis adaptantur. Hinc ex cibis vegetabilibus & animalibus, resolvendo, fit humor nostris sat similis. (g) Intestinalis etiam tubus ex glandulosis emissariis glutinosum undique spargens rorem sibi demandatas eadem operâ partes adimplet, & vi fabricæ secernit iple, in quo fiunt secretiones. Quin & bilis utriusque, saponacæ, oleo, sale, spiritibusque turgentis operatione, succi etiam pancreatici, salivæ simillimi, ex ductûs wirsungiani duodeno obliquè cum choledoco inferti sinibus, erumpentis accessione, perfectior exurgit assimilatio, facilius per lactea fluidiori chylo introitus. Neque ad alium usum corrvantia perglandulas mesaraicas, & conceptaculum commune Pecqueti innumera ferè, quæ infrâ diaphragma repunt vasa lymphatica, quàm ut ope lymphæ fiat chylus dilutior, spiritus forè animales ipsi misceantur in glandulis; quin & subtilissimus accedat ab his diversus humor. Abscissæ enim in partes binas glandulæ, si premantur, succum edunt à lymphâ planè distinguendum. Ad quid autem multiplex ille colatoriorum consensus? Nonne ut diversæ mixtorum partes evolvantur? Rudis adhuc chylus exquisitoribus pateat secretionibus; tenuissimis feliciùs distinguatur in alveolis? Adeò ut inceptum à secretionibus opus, iisdem absolvendum natura commisisse videatur.

(g) Boerh:
instit. de aëi,
Ventricul. in
ingest.

I V.

HIS concurrentibus inchoata nutrimenti materies interiora brevi subeat corporis penetralia necesse est: *quod enim jam coctum, quam citissime distribui convenit.* (h) Quò quidem tendit maximè venarum lactearum constructio. Chylus namque in hiantia ipsarum ostiola, impresso intestinorum motu, compulsus, per infinitos in mesenterio furculos, favente valvularum femilunarium consortio, in ramos inde majores ita protruditur, ut totus ad sinum Pecqueti confluens, ab eo per ductum thoracicum, cor versus, per ostium semicirculare in subclaviam sinistram infundatur. Qui autem sanguini committit succum alibilem, idem & ab ipso perfectiorem eundo, secludit secretionum apparatus. Quemadmodum enim intra tubum intestinale, quidquid inest substantiæ laudabilis in lactearum radices exprimitur; ita & in arteriis successivè tenuioribus, per laterales canaliculos, accomodatum omne truditur & secernitur fluidum, ut extra cæterorum consortium, propriis se se muniis promptissimum exhibeat. Sicuti etiam ad intestina crassiora dimanat omne quod factâ secretionem chyli superfluum idem & per venas, factâ laticis proficui secretionem ad communem massam residuum traducitur. Cui autem usui multiplices illæ inflexæ & plicatæ arteriarum productiones, ipsarum in venas & emissaria propagine, nisi ut à cohæsiōe vindicentur fluidorum moleculæ, ulteriorem sui divisionem ac proinde elaborationem patiantur? sanguinis etenim rubicundi unâ cum lymphâ ex corde versus peripheriam propulsi serosa pars in adnatis lymphaticis excipitur. Hæc autem cæterarum secretionum parens, plurimam edit vario tractu sobolem. Vel enim illa, quod immixtum in vas lymphaticum hydrargyrum glandulæ substantiam in partes tenues divisam argenteo colore exornans abundè comprobatur, conglobatas transitu salutari pereptat, in quibus dat aliquid seclusum vel recipit, priùsquàm sit ad sanguinem cum chylo redux. Vel per contortas & collectas fertur arterias, quæ ex ambitu anteriore, poris suis in ductus secretorios communicantes, in proximas venarum radices replicantur. Horum autem divisionem, quæ oculorum aciem fugit, vix ingenio physico prosequi licet. Hoc vigente vasculorum commercio, his divisionum gradibus, perficitur ros ille tenuissimus, verum nutrimentum; vehitur, apponitur, applicatur. Corpus vivit, nutritur, augetur. Verum hoc intermisso nexu, fatiscit brevi, Hujus eximium habeatur exemplum, ex naturæ

(h) Gal.de
usu part. cap.
VIII.

4
rali in senibus vasorum coalitu, morbosâ quandoque eorumdem obturatione à quibus nascuntur *ἀρτηρία*, marcor.

V.

QUAE nutritionis necessitatem ponunt perennes humani corporis excretiones; ultimum illâ tribuunt ipsi perfectionis gradum. His sæculentæ, post nutritionem, humorum particulæ, longè extra circulationis ambitum expelluntur. Earum princeps & uberima sanctoriana perspiratio. Non enim illâ tantum ipsius nutrimenti vehiculum exhalat: sed & abradi terræ, salium & olei ramuli sub formâ vaporum expirant, Quæ nisi fiat, collectæ in vasis sordes, in ductibus impactæ, vires ferunt functionibus inimicas; sædantur liquores: nutritio nulla est, aut fit in omni parte pravissima. Idem & ut supervacaneis particulis liber & exsolutus sanguis utilem nutritioni lympham, & ex eâ emergentes humores aptius distribuât, innumera distinguuntur arteriarum emulgentium capillaria, in membranæos tubulos, & carunculas papillares definitia, quibus lotium similibus onustum ramentis per cribra renum secedit. Duplici huic, aliæ ad scopum eundem concurrunt excretiones. Plurimus passim ipsarum ordo, par ubique earum utilitas. At hæc in secretiones omnino refundatur; nihil enim nisi secretum excernitur. Ex his jure colligas secretionum, & nutritionis materiam eandem, Nutritionem perpetuam esse secretionem; & vicissim. Hæc præparari perfici, applicari nutrimentum, inquinis expurgari particulis, & quidem immediate, non diffitemur enim ipsas secretionum causas esse & nutritionis primarias: sed proxima est secretionum ad nutritionem operatio. Nil fecernitur quin reddat aliud, vel fiat ipsummet corpori nutriendo aptius. Confirmat hoc explicatus functionis viri-
gus mechanismus. Probat & unita secretionis cujuscumque ad alendum potentia,

Ergo Nutritio Secretionum opus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus - Franciscus Boy-
signy des Preaux.

M. Josephus - Maria - Franciscus
De la Sone, domus Reginae Me-
dicus ordinarius, Censor Regius
& Regia scientiarum Acade-
mia socius.

M. Ludovicus - Alexander Vieil-
lard, Chirurgia gallico idioma-
te Professor designatus.

M. Petrus Lalonde.

M. Julianus Buisson.

M. Ludovicus - Guillelmus la
Mommier, Consiliarius Medicus
Regis ordinarius in Nosocomio
Regio S. Germani in Layâ,
Regiarumque Parisiensis, Lon-
dinenfis ac Berolinensis Acade-
miarum socius.

M. Petrus - Josephus Macquer,
utriusque Pharmacia Profes-
sor, Regia scientiarum Acade-
mia socius, & Censor Regius.

M. Petrus Bercher.

M. Josephus - Exuperius Bertin,
Supremi Valachia & Moldavia
Principis, dum viveret, Medicus
ordinarius & Regia scientiarum
Academia socius

Proponebat Parisiis PETRUS - FRANCISCUS AFFORTY, Parisinus
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1752,

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1752.